

20. 11. 2013

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodovací praxe střídavé výchovy při vzdálenosti bydlišť

V posledních letech výrazně stoupl nejen zájem rodičů o svěření dítěte/děti do střídavé výchovy, nýbrž i počet rozhodnutí soudů, které upřednostnily svěření dítěte/děti do střídavé výchovy rodičů před výlučnou výchovou některého z nich. V případě soudních sporů týkajících se nezletilých dětí je třeba vždy brát v potaz chráněný zájem dítěte dle § 26 odst. 4 zákona o rodině, s akcentem na čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

Je samozřejmostí, že při usuzování na míru vhodnosti střídavé výchovy se vychází **převážně ze znaleckého posudku** z oboru dětské psychologie (zřídka kdy bývá mezi rodiči shoda na formě výchovy střídavě, většinou jeden z rodičů preferuje svou výlučnou). Obecně znalecký posudek v takovémto typu sporu by měl zodpovědět otázky, který z rodičů je výchovně způsobilější, zdali nebude střídavá výchova na újmu nezletilého dítěte, kterého z rodičů dítě preferuje, jaký má vztah se sourozenci (v případě odloučení od sourozence míru dopadu na děti). Nicméně posouzení, komu z rodičů by mělo být dítě svěřeno, či zda by mělo být svěřeno do střídavé výchovy rodičů, je otázkou právní, k níž se vysloví soud. Je nezbytné sledovat zájem dítěte, přihlídnout k jeho osobnosti, vlohám, schopnostem a vývojovým možnostem se zřetelem na životní poměry rodičů. Odborníci obecně doporučují střídavou výchovu u dětí nad 5 let věku, nicméně již se začínají množit názory, že by snad mohla být vyhovující střídavá výchova již od 3 let věku dítěte.

Praxe posledních pár let ukazuje, že **soudy vyhovují návrhu rodiče na svěření nezletilého dítěte do střídavé výchovy rodičů i za předpokladu enormní vzdálenosti bydlišť**. Příkladem **rozsudkem Krajského soudu v Praze č.j. 21 Co 522/2011-607 21.2.2012** byl změněn původní rozsudek Okresního soudu pro Prahu - východ sp.zn. 30 Nc 13/2009 stanovící standartní úpravu střídavé výchovy (tj. nezletilé děti byly ve výchově matky sudý týden a ve výchově otce lichý týden), a to tak, že druhostupňový soud svěřil k návrhu matky nezletilé děti do střídavé péče rodičů **s intervalem střídání půl roku s ohledem na vzdálenost bydlišť**. Matka navrhovala změnu původního rozhodnutí z toho důvodu, že si našla přítele, který se vzápětí odstěhoval na **Nový Zéland** a matka se tak odstěhovala za ním. Krajský soud v Praze matce s odkazem na odlišný právní názor vyhověl a napadený rozsudek **změnil tak, že nezletilé děti svěřil do střídavé výchovy obou rodičů s tím, že: (I.) matka převezme oba nezletilé z péče otce v místě jeho bydliště**

20.6.2012 v 9.00 hod. a do péče otce oba nezletilé předá tamtéž dne 20.12.2012 v 9.00 hod., otec nezletilých předá děti matce v místě svého bydliště dne 20.6.2012 v 9.00 hod., kde matka nezletilé převezme, matka oba nezletilé předá otci 20.12.2012 v 9.00 hod. v místě bydliště otce; střídavá výchova upravená takto bude probíhat v rozsahu půl roku v každém kalendářním roce a v tomto rozsahu bude probíhat i styk obou rodičů s nezletilými dětmi; (III.) výživné se nestanoví a (IV.) matka i otec jsou povinni umožnit v období, kdy jsou děti v péči druhého rodiče kontakt prostřednictvím telefonního spojení či připojení přes Skype, příp. zajistit jinou hlasovou či obrazovou komunikaci každé úterý od 19.00 hod. do 19.30 hod. a neděli od 9.00 hod. do 10.00 hod. časového pásma dle pobytu nezletilých dětí.

Krajský soud se domníval, že potřeba dětí mít v tomto věku pravidelný kontakt s rodiči převyšuje skutečnost, zda se některý z rodičů odstěhoval z jakýchkoliv důvodů; posoudil tak potřebu pravidelné péče a kontaktu s matkou žijící v zahraničí nad právo dětí na život v dosavadním prostředí a život v domovské zemi, **tedy změnil rozsudek tak, že obě děti budou půl roku žít s otcem v Čechách a půl roku s matkou na Novém Zélandu.**

Z uvedeného rozhodnutí (byť následně otec podal ústavní stížnost, která byla důvodná /z důvodu porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod/ viz **nález II. ÚS 1835/12**, který se však nevyslovuje k otázce adekvátnosti či správnosti střídavé výchovy) **plyne, že rozhodovací praxe pokročila natolik, že lze svěřit nezletilé dítě do střídavé výchovy při jakékoliv vzdálenosti mezi rodiči akcentujíc právo druhého rodiče na kontakt s nezletilým dítětem.** Ostatně i školský zákon č. 561/2004 po novele č. 472/2011 (s účinností od 1.1.2012) umožňuje snadnější realizaci střídavé výchovy, neboť v zásadě **vychází z možnosti navštěvovat dvě základní školy.** Konkrétně se novela dotýká čl. 49 odst. 4 školského zákona, který stanoví, že: *„Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola.“* Domnívám se, že v tomto směru jsou na nezletilé dítě kladeny takové adaptační nároky, čímž může dojít i k neurotickým obtížím a enormní zátěži nezletilého dítěte.

S ohledem na ústavní stížnost podanou v této věci, je dále vhodné zmínit, že Ústavní soud ve věcech rodinného práva zasahuje pouze v případech extrémních, neboť posouzení, zda jsou splněny podmínky pro změnu rozhodnutí o výchově nezletilého (resp. o svěřením dítěte do střídavé výchovy rodičů), je zásadně v pravomoci obecných soudů, nicméně se **množí případy důvodných ústavních stížností (nález Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 3725/10 ze dne 3.8.2011 a II. ÚS 1835/12 ze dne 5.9.2012)**, kdy se stěžovatelé domáhají svých práv s odkazem na porušení práva na spravedlivý proces **v důsledku odlišného hodnocení důkazů soudem druhého stupně.**

Pakliže soud prvního stupně rozhodne na základě provedeného dokazování (zejména s ohledem na závěry znaleckého posudku) o svěřením dítěte např. do střídavé výchovy rodičů a následně soud druhého stupně změní rozsudek soudu prvního stupně tak, že dítě svěří do výlučné výchovy jednoho z rodičů, nelze odlišně hodnotit důkazy provedené soudem prvního stupně, aniž by nedošlo k jejich opakování (získání přímého a bezprostředního dojmu z nich). V případě tohoto postupu by došlo k porušení ustanovení § 213 a 220 občanského soudního řádu, neboť zjištění skutkového stavu je v občanském soudním řízení výsledkem provádění důkazů a jejich hodnocení, z čehož vyplývá, že skutková zjištění může učinit soud, který důkaz provedl. V návaznosti na ustálenou judikaturu **je tak nepřijatelné, aby odvolací soud, jestliže se chce odchýlit od hodnocení důkazů soudem prvního stupně, tyto důkazy hodnotil odlišně, aniž by je sám opakoval.** Hodnocení důkazů bez jejich provedení soudem může znamenat porušení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 ods. 1 Úmluvy v důsledku porušení zásady přímosti.

S ohledem na vše shora uvedené lze tedy klientovi mající zájem se odstěhovat do

vzdálenějšího bydliště od matky nezletilých (či naopak) doporučit i možnost o svěřeni dětí do střídavé výchovy, neboť rozhodovací praxe je tomuto řešení nakloněna, samozřejmě za předpokladu, že oba rodiče jsou výchovně způsobilí a jsou schopni poskytnout nezletilým dětem adekvátní zázemí.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

Mgr. Markéta Havlasová,
advokát

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)